

INTOSAI

**MEKSIČKA DEKLARACIJA
O NEOVISNOSTI
VRHOVNIH REVIZIJSKIH
INSTITUCIJA**

Sa sastanka XIX. Kongresa Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) u Meksiku:

Budući da ispravna i učinkovita upotreba javnih sredstava i resursa predstavlja jedan od temeljnih preduvjeta za pravilno rukovanje javnim financijama i učinkovitošću odluka odgovornih institucija.

Budući da u Limskoj deklaraciji stoji da vrhovne revizijske institucije (SAI) mogu postići svoje zadaće samo ako su neovisne od revidiranog subjekta i zaštićene od vanjskih utjecaja.

Budući da je, radi ostvarivanja ovih ciljeva, neophodno za zdravu demokraciju da svaka zemlja ima vrhovnu revizijsku instituciju čija je neovisnost zajamčena zakonom.

Budući da Limska deklaracija prepoznaje činjenicu da državne institucije ne mogu biti potpuno neovisne, nadalje drži da bi vrhovne revizijske institucije trebale imati funkcionalnu i organizacijsku neovisnost koja je potrebna kako bi provele i izvršile svoj mandat.

Budući da kroz primjenu principa neovisnosti, vrhovne državne institucije mogu postići neovisnost pomoću različitih sredstava, koristeći različite mjere zaštite.

Odlučuje

Prihvatiti, objaviti i raspodijeliti dokument nazvan «Meksička deklaracija o neovisnosti vrhovnih revizijskih institucija».

Općenito

Vrhovne revizijske institucije uglavnom prepoznaju osam temeljnih principa, koji proizlaze iz Limske deklaracija te odluka donesenih na XVII. Kongresu INTOSAI-a (U Seulu, Koreja), kao neophodnih preduvjeta za pravilnu reviziju javnog sektora.

Prvo načelo

Postojanje odgovarajućeg i djelotvornog ustavnog/ statutarnog/ pravnog okvira i de facto uredaba ovoga okvira

Zakon koji detaljno izriče raspon neovisnosti vrhovnog revizijskog tijela je neophodan.

Drugo načelo

Neovisnost čelnika vrhovne revizijske institucije i članova kolegijalne institucije, uključujući sigurnost mandata i pravni imunitet u normalnom odrješenju njihovih dužnosti

Prikladan zakon specificira uvjete imenovanja, ponovnog imenovanja, zapošljavanja, otkaza i umirovljenja čelnika vrhovne revizijske institucije i članova kolegijalnih institucija koju su

- imenovani, ponovno imenovani ili udaljeni pomoću postupka koji osigurava njihovu neovisnost od Izvršnog (vidi ISSAI – 11 Smjernice i dobra praksa vezani uz neovisnost vrhovnih revizijskih institucija);
- dana imenovanja s dovoljno dugim i određenim mandatima, kako bi im omogućili izvršavanje svojih mandata bez bojazni od osvete; te
- imunitet za bilo kakav progon za neki čin, bilo prošli bilo sadašnji, koji proizlazi iz normalnog odbacivanja dužnosti, kao što može biti slučaj.

Treće načelo

Dovoljno dug mandat te potpuna diskrecija, prilikom udaljavanja s funkcija vrhovne revizijske institucije

Vrhovne državne institucije bi trebale imati ovlasti da provode reviziju pri

- korištenju javnih sredstava, resursa ili imovine, od primatelja ili treće strane bez obzira na pravnu prirodu
- zbroju prihoda dužnih vladi ili javnim subjektima
- zakonitosti i regularnosti računa vlade ili javnih subjekata
- kvaliteti financijskog menadžmenta i izvještavanja, te
- ekonomiji i učinkovitosti operacija vlade i javnih subjekata

Osim u slučaju kada je to posebno zatraženo zakonom, vrhovne revizijske institucije ne provode reviziju politike vlade ili javnih entiteta već se ograničavaju na reviziju politike primjene.

Uz poštivanje zakona koje je donijelo Zakonodavstvo a koji se odnose na njih, vrhovne revizijske institucije djeluju slobodno, bez naputaka ili uplitanja Zakonodavstva ili Izvršnog tijela u:

- izboru predmeta za reviziju
- planiranju, programiranju, provođenju, izvještavanju i praćenju revizija;
- organizaciji i menadžmentu njihovog ureda; te
- provođenju njihovih odluka gdje je primjena sankcija dio njihovog mandata.

Vrhovne revizijske institucije ne smiju biti upletene niti biti pod sumnjom da su upletene, na bilo koji način, u upravljanje organizacija u kojima provode reviziju.

Vrhovne revizijske institucije trebaju osigurati da njihovo osoblje ne razvije preblizak odnos sa subjektima u kojima se provodi revizija, kako bi mogli ostati objektivni.

Vrhovne revizijske institucije trebaju imati punu diskreciju u odbacivanju svojih odgovornosti, trebaju surađivati s vladom ili javnim subjektima koji nastoje poboljšati upotrebu i upravljanje javnim sredstvima.

Vrhovne revizijske institucije trebaju koristiti pripadajuće standarde rada i revizije, te etički kodeks, koji se temelji na službenim dokumentima INTOSAI-a, Međunarodne federacije računovođa ili drugih tijela koja određuju standarde.

Vrhovne revizijske institucije trebaju predati godišnji izvještaj svojih aktivnosti Zakonodavstvu i drugim državnim tijelima – kao što i nalaže Ustav, statuti, zakoni – te trebaju biti dostupni javnosti.

Četvrto načelo

Neograničen pristup informacijama

Vrhovne revizijske institucije trebaju imati odgovarajuće ovlasti kako bi mogle dobiti pravodoban, slobodan, direktan pristup svim potrebnim dokumentima i informacijama, radi pravilnog izvršenja svojih statutarnih dužnosti.

Peto načelo

Pravo i obveza izvještavanja o svom radu

Vrhovne revizijske institucije ne smiju biti ograničene i spriječene da izvještavaju o rezultatima svojih revizija. Trebaju biti obvezani zakonom da izvještavaju barem jednom godišnje o rezultatima svojih revizija.

Šesto načelo

Sloboda u odlučivanju o sadržaju i vremenu davanja izvještaja o revizijama te sloboda u objavljivanju istih

Vrhovne revizijske institucije su slobodne u odlučivanju o sadržaju svojih izvještaja o revizijama.

Vrhovne revizijske institucije su slobodne u davanju mišljenja i preporuka u svojim revizijskim izvještajima, uzimajući u obzir, u skladu s time, stajališta entiteta u kojem se provodi revizija.

Zakon specificira minimalne uvjete izvještavanja o revizijama, te gdje je to prikladno, specifične predmete koji moraju biti podvrgnuti formalnom revizijskom mišljenju ili certifikatu.

Vrhovne revizijske institucije su slobodne odlučiti o vremenskom roku predaje izvještaja o reviziji osim u slučajevima kada su potrebni posebni preduvjeti za izvještavanje a koji su propisani zakonom.

Vrhovne revizijske institucije mogu prilagoditi specifične zahtjeve za istrage ili revizije od Zakonodavstva, jedne od komisija ili Vlade.

Vrhovne revizijske institucije su slobodne da objave ili raspodjele svoja izvješća, jednom kad su službeno pregledana ili dostavljena odgovarajućem autoritetu – kao što i nalaže zakon.

Sedmo načelo

Postojanje djelotvornog popratnog mehanizma za preporuke vrhovne revizijske institucije

Vrhovne revizijske institucije predaju svoja izvješća Zakonodavstvu, jednoj od svojih komisija, ili glavnom odboru revidiranog subjekta, radi provjere i kontrole specifičnih preporuka za korektivnu akciju.

Vrhovne revizijske institucije imaju svoj vlastiti sustav kontrole kako bi osigurale da se revidirani entiteti propisno dotaknu njihovih opservacija i preporuka, također kao i onih donesenih od Zakonodavstva, od komisija ili glavnog odbora revidiranog subjekta.

Vrhovne revizijske institucije predaju svoja popratna izvješća Zakonodavstvu, jednoj od svojih komisija, ili glavnom odboru revidiranog subjekta, radi razmatranja i djelovanja, čak i kada vrhovne revizijske institucije imaju svoju vlastitu statutarnu moć za kontrolu i sankcije.

Osmo načelo

Financijska i upravljačka/administrativna autonomija te raspoloživost prikladnim materijalnim, monetarnim i ljudskim resursima

Vrhovne revizijske institucije trebale bi imati na raspolaganju potrebne ljudske, monetarne i materijalne resurse.

Vrhovne revizijske institucije upravljaju same svojim budžetom te ga raspodjeljuju na odgovarajući način.

Zakonodavstvo ili jedna od komisija imaju odgovornost osigurati da vrhovne revizijske institucije imaju prikladne resurse kako bi mogli ispuniti svoj mandat.

Vrhovne revizijske institucije imaju pravo direktne žalbe Zakonodavstvu ako im resursi koji su im stavljeni na raspolaganje ne dozvoljavaju da ispune svoj mandat.